

## De la censura al xantatge

Entre el 22 d'abril de 1938 i el 9 d'abril de 1966, en què es va promulgar la Llei Fraga, és a dir, durant vint-i-vuit inacabables anys, la censura de premsa va regnar despòticament sobre l'activitat periodística de l'Estat espanyol. Calia portar prèviament a aprovació governativa tots els textos que es volien publicar en diaris i revistes, que sovint eren retornats amb supressions parcials o ratllats de dalt a baix. Només estaven exemptes d'aquesta obligació les publicacions del Movimiento, les científiques i les editades per l'Església catòlica. L'aliança entre l'espasa i la creu era tan forta que permetia aquesta excepció. Això no eximia, però, aquestes publicacions a passar pel sedàs de la censura *a posteriori*, i a rebre les amonestacions corresponents quan es considerava que s'havien extralimitat.

Una de les moltes revistes de les comarques gironines que s'havien acollit a l'empara de l'Església i s'estalviaven, per això, el peatge de la censura prèvia era *Luz y Guía* de Cassà de la Selva, presentada com a «revista catòlica cassanense» i editada per la parròquia i per l'Acció Catòlica local. En el seu arxiu figuren, entre altres, dos oficis de la Delegación Provincial del Ministerio que, reproduïts aquí, resulten extraordinàriament reveladors dels increïbles criteris repressius que inspiraven la política informativa del franquisme.

Però aquests dos oficis són del 1953, i la revista encara rebria una altra censura, quan l'oficial ja estava abolida i ben abolida. Al marge de la Llei de premsa, va ser sotmesa a la pressió municipal. Ho expliquem aquí mateix.

>> *Exemplar de la revista Luz y Guía de març de 1962.*

### El xantatge municipal

L'any 1974, l'últim ajuntament franquista, presidit per Josep M. Mestras, que es va sentir ofès per unes discretíssimes crítiques, va demanar que el rector de la parròquia exercís una supervisió —llegeixi's censura prèvia— sobre els escrits que s'havien de publicar i, com un vulgar xantatgista, va oferir «*apoyo total a la revista en el momento en que vuelva a ser lo que siempre fue*». En aquest cas, la reacció del rector, Josep M. Xutglà, va ser exemplar: «*Incumbe al párroco supervisar todo lo que puede afectar a la fe o a la moral; no así la procedencia o exacta veracidad de las noticias que publica; de ello cuida el director de la revista, en el que tengo depositada toda mi confianza*».

Davant l'oferiment d'ajut o de suport condicionat fet per l'ajuntament, la resposta del rector va ser igualment paradigmàtica: «*Agradezco el apoyo en lo que se merece, pero, sinceramente, no quisiera tener necesidad de tal ayuda oficial*».



## La revista parroquial de Cassà de la Selva va ser **amonestada** per la censura franquista i **amençada** per l'últim ajuntament de la dictadura

### La censura franquista

#### No es podia dir «Guerra Civil»

«Habiendo observado que en el artículo titulado "Catorce rubias" bajo el epígrafe "Vida cassanense", aparece la expresión "guerra civil" en contra de lo dispuesto por la Dirección General de Prensa, que ha establecido la necesidad de que al referirse a tal época se hable siempre de "guerra de liberación" o de "cruzada" (...) Así mismo cúpleme recordarle que está prohibido dar noticias o informaciones de movimientos de tropa (...) dentro de cuya consideración cabe incluir la totalidad del artículo "Catorce rubias" cuya publicación es por esta causa improcedente. Dios guarde a Vd. muchos años. Gerona, 5 de enero de 1953. El Delegado provincial de Información y Turismo, José M. Noguera Massa».

[El títol de l'article al·ludia a catorze automòbils de l'exèrcit del tipus que en aquell temps s'anomenaven "rubias" i que havien passat per Cassà].

#### En català, poesia i folklore

«Habiendo aparecido en el número 104 de la revista Luz y Guía el anuncio de la Santa Misión en Llambillas expresado en lengua catalana, le reitero una vez más la prohibición que existe a tenor de las normas vigentes de expresar en tal lengua otra cosa que poesías y algún artículo folklórico de poca extensión, significándole que en caso de reincidencia me veré obligado a exigir la presentación del original íntegro a insertar en cada número en estas Oficinas, para el requisito de previo Visado, aparte de la sanción que pudiera imponerse. Dios guarde a Vd. muchos años.

JS/104 Tel. 1724

MINISTERIO DE INFORMACION Y TURISMO  
Delegación Provincial de Gerona

Sección Prensa,  
N.º 1510

Habiendo aparecido en el número 104 de la Revista "LUZ Y GUIA" correspondiente al mes actual, el anuncio de la Santa Misión en Llambillas expresado en lengua catalana, le reitero una vez más la prohibición que existe a tenor de las normas vigentes de expresar en tal lengua otra cosa que poesías y algún artículo folklórico de poca extensión, significándole que en caso de reincidencia me veré obligado a exigir la presentación del original íntegro a insertar en cada número en estas Oficinas, para el requisito de previo Visado, aparte de la sanción que pudiera imponerse.

Dios guarde a Vd. muchos años  
Gerona 18 de Septiembre de 1953  
EL DELEGADO PROVINCIAL DE  
INFORMACION Y TURISMO

Visado: José M. Noguera Massa

Sr. Director de "Luz y Guía"      Cassa de la Selva

Gerona, 18 de septiembre de 1953.  
El Delegado provincial de Información y Turismo, José M. Noguera Massa».

>> Ofici de la Delegació ministerial de 18 de setembre de 1953.

«Habiendo aparecido el anuncio de la Santa Misión en Llambillas **expresado en lengua catalana**, le reitero una vez más la prohibición que existe a tenor de las normas vigentes de expresar en tal lengua otra cosa que poesías y algún artículo folklórico de poca extensión»

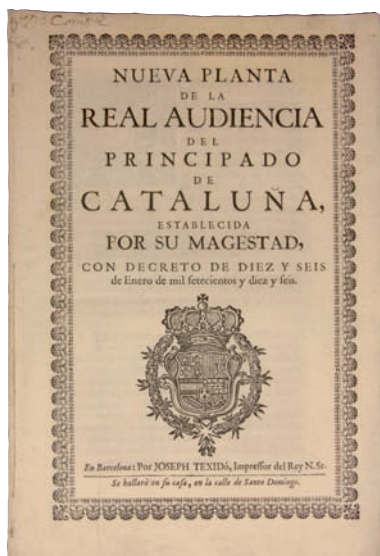


## El 1714 a les comarques gironines

El premi **Inmortal Ciudad de Gerona**

L'interès per la salut

MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA



>> Portada del Decret de Nova Planta de 16 de gener de 1716.

Edita: Diputació de Girona | Fundada el 1856 | Segona Època

## REVISTA DE GIRONA



NÚMERO ACTUAL

NÚMEROS ANTERIORS

HEMEROTECA

NORMES DE REDACCIÓ

PUNTS DE VENDA

Crèdits Contacte

### *L'equilibri entre memòria i informació*

«No vaig tant als arxius històrics com voldria, i en trobo a faltar la pau. Hi he passat molt bones estones, perdut dins algun manuscrit ple de ditades i medalles de cera, mentre la llum s'esllanguia tot traspasant els corpuscles de pols que suraven en l'espai». Són paraules de Josep Pujol, extretes d'un article publicat al número 204 de la *Revista*, que entronquen perfectament amb el dossier d'aquesta edició. Amb les aportacions de nou autors diferents que ofereixen una panoràmica dels arxius i l'arxivística, el dossier se centra en un tema a bastament tractat a la nostra publicació, com pot comprovar qualsevol que faci una ullada a l'hemeroteca. Al capdavant, com va escriure Ramon Alberch al número 197, és «una professió clau per garantir l'adequat equilibri entre la preservació de la memòria històrica i el desenvolupament de la societat de la informació».

En l'únic text que ha publicat fins ara a la *Revista*, el periodista Martí Anglada, entrevistat en aquest número per Josep Martinoy, també fa referència a la importància

dels arxius. En la seva ressenya, al 188, del llibre de Josep Clavaguera dedicat a Vilert, Anglada remarca que l'autoritat de Clavaguera per sintetitzar en 190 pàgines onze segles d'existència documental de Vilert ve avalada pel fet que va ser arxivat del Palau de Peralada.

Un dels grans protagonistes d'aquesta edició és el filòleg i teòleg Modest Prats, traspasat el 29 de març. Fins a catorze autors li reten tribut amb tretze articles (un és signat per Dolors Oller i Narcís Comadira) que contribueixen a dibuixar-lo i recordar-lo des de multitud de perspectives. A l'hemeroteca poden trobar-se tres peces relacionades amb Prats: l'editorial que, al 270, li agràia el seu mestratge intel·lectual i el felicitava per la publicació d'*Homilies de Medinyà*; la ressenya de Xavier Besalú, al 264, del llibre *Modest Prats. Aproximació biogràfica*, de Salomó Marquès, Francesc Feliu i Josep Maria Fonalleras; i l'entrevista que va fer-li Xevi Planas al 209, on el qualificava com «el savi de Medinyà».